

Pēteris Hofers: šedevri bez komentāriem

ILGVARS ZIHMANIS FOTO NO P. HOFERA ARHĪVA

Izstādē IWA-2004 lielam lielu vairumu eksponātu bija iespējams gan visādi aptaustīt, gan iemūžināt līdzpaņemtajās fotokamerās. Taču MMD sūtņi izstādes plašumos ievēroja divus standus, ap kuriem visos stūros rēģojās apsardze un plakāti "Neaiztikt!" un "Nefotografēt!". It kā šajos standos atrastos tīri briljanti. Vienam no šo standu īpašniekiem pa-

tiešām izrādījās sakars ar mednieciskas novirzes juvelierizstrādājumu ražošanu, bet otram... Otrs izrādījās tik laipns, ka piekrita pats personīgi sagādāt MMD informāciju gan par sevi, gan savu darbu un izstrādājumiem. Un jāsaka – apsardze un plakāti pēc tam nemaz vairs nelikās lieki. Neskatoties uz to, ka raksta autors vēl pirms pusgada par tādu Pēteri Hoferu pat dzirdējis nebija...

Cilvēks orķestris

Mazā Austrijas pilsētiņa Ferlaha netālu no Slovēnijas un Itālijas robežas jau gadsimtiem ilgi bijusi viens no galvenajiem Eiropas ieročbūves centriem. Šo pašu seno tradīciju dēļ Ferlaha darbojas viena no nedaudzajām Eiropas ieročmeistaru skolām, kuru 1979. gadā absolvēja arī Pēteris Hofers. Pēc septiņu gadu ilgas praktizēšanās Hofers izlēma, ka pietiek strādāt "onkuļiem", un 27 gadu vecumā izšķīrās par mūslaiķu apstākļos ļoti drosmīgu soli – nodibināt savu uzņēmumu augstākās klases medību ieroču ražošanai. Tagad Pēteris Hofers ir pasaulē jaunākais augstākās klases ieročmeistars, kuram pieder pašam savs uzņēmums.

Tādu ieroču ražotāju pasaulē gan pietiek. Problēma vienīgi tā, ka tie pieraduši palauties uz senajām tradīcijām un savu firmu vārdiem un rezultātā vairākums no viņiem pārāk ilgi guļ uz vecajiem lauriem. Rezultāts – augstākās klases medību ieroču noieta visā pasaulē gadu no gada samazinās.

Pa to laiku jaunā un enerģiskā Pētera Hofera klientu skaits aug augumā...

Viens no šo panākumu iemesliem ir šāds: tā kā Hofers strādā tikai un vienīgi tad, ja ir pasūtījums,

▲ Mauser sistēmas karabīne. Kalibrs – .416 Rigby, rotājumā izmantoti Āfrikas motīvi.

katrs viņa ierocis ir unikāls un neatkārtojams – gan dizaina, gan arī konstrukcijas ziņā. Pietika ar pieciem gadiem, lai "Peter Hofer Jagdwaffen" iekarotu atzīmību visā pasaulē. Otrs iemesls – Hofers vienmēr centies sasniegt ja ne absolūtu pilnību, tad vismaz nonākt

tai tik tuvu, cik vien iespējams. Tikai vislabākie materiāli, ideāli izstrādātas detaļas un precīzs to salāgojums! Reizēm ieroča mehānisms tiek izjaukts pat simt un vairāk reizi, lai noslīpētu tieši to detaļas vietu, kur nepieciešams, lai tās saskare ar citām būtu pilnīgi precīza. Rezultāts – visaugstākā kvalitāte un milzīgs ieroča darbības resurss.

Šāds darba stils paver meistaram neierobežotas iespējas – viņš ir gan konstruktors, gan tehnologs, gan dizainers. Līdz ar to Hofers savā darbnīcā spēj izpildīt praktiski jebkuru pasūtījumu. Kamēr citi augstākās klases ieroču ražotāji bieži vien greko ar datoru izmantošanu ražošanā un spēj piedāvāt ne vairāk par trim četrām konstruktīvām kombinācijām, Hofera arsenālā ir ieroči ar gludajiem un vitņu stobriem 25 dažādās kombinācijās un trijos simtos dažādu kalibru – no .17 HMR līdz .700 NitroExpress. Piemēram, divstobrenes ar vertikālu un horizontālu stobru novietojumu, dažāda veida trisstobru ieroči jeb drillingi un ieroči ar četriem un pat pieciem stobriem. Ir dažādas aizslēgu, drošinātāju un nolaižamo mēlīšu sistēmas, kā arī karabīnes ar slidošo aizslēgu. Pārsvārā tas viss domāts medniekiem individuālistiem, kuri bieži vien vēlas iegādāties, teiksim, speciālas bises medņu vai sloku medībām vai trisstobru šautenes šausanai liela atālumā.

Arī ar to Hoferam nav gana. Viņš pastāvīgi cenšas izstrādāt ko jaunu un nebijušu. Un tas viņam veiksmīgi izdodas. Piemēram, laikā, kad visi augstākās klases ieroču ražotāji aprobežojas ar lieliem kalibriem un lieliem izmēriem, Hofers pievēršies

▲ Pēteris Hofers.

◀ .22 Hornet kalibra divstobru ekspresis ar nomaināmu .410 kalibra gludo stobru bloku...

Divstobru ekspresis "Saulriets Āfrikā" izgatavošanai bija vajadzīgas 21 897 darba stundas jeb divpadsmit darba gadi!

pretējam virzienam – miniatūru medību ieroču izstrādei. Pašlaik viņa kontā ir pasaulē mazākais divstobru ekspresis – "kolibri šautene" ar .17 HMR kalibra stobriem, tāpat arī analogiskas .22 Hornet un .22 LR kalibra šautenes. Šo ieroču svars ir tikai 1,1 kg, taču konstrukcijas ziņā tie ir pilnīgi analogiski lielajam "ziloņu bisēm". Kāpēc? Tā gribēja klienti. Lai ziloņu medību starplaiķos būtu ar ko pamedīt putnus un sikos plēšējus.

Mazas mazkalibra divstobru šautenes pasaules ieroču izstādēs izraisīja milzīgu interesi, un Hofers, panākumu iedvesmots, ķērās pie citām miniatūru konstrukcijām. Drīz parādījās pasaulē mazākais trisstobru drillings ar .410 Magnum kalibra gludo stobru un diviem .22 Hornet vitņu stobriem. Tam sekoja .22 Hornet kalibra divstobru šautene ar nomaināmu .410 Magnum gludo stobru bloku un diviem atsevišķiem aizslēgiem uz sānu plātnēm. Pašlaik Hofers un viņa komanda strādā pie cita svarīga pasūtījuma – pasaulē mazākā firlinga (četrstobru ierocis) ar di-

viem .22 Hornet kalibra vitņu stobriem un diviem 20/76 kalibra gludstobriem.

Arī normāla izmēra ieročiem Peteris Hofers spēj izdomāt ko jaunu. Nesen viņa darbnīcā tapa mazkalibra gludstobru bise ar vertikāliem stobriem, kas sver fantastiski maz – tikai 1,9 kg, ka arī speciālas konstrukcijas drillings 2,9 kg svarā. Starp citu, šajos ieročos nav nekādu vieglo sakausējumu – visur tērauds. Tiesa, pats Hofers reiz atzīnās, ka tik ekstremālus ieročus otrreiz taisīt vis negribētu.

Vēl viens sensacionāls Hofera ražotais ierocis ir gludstobru divstobrene, kam zem abu stobru lodejuma plankas ieslēpts arī .17 HMR vitņu stobrs. Turklāt tā, ka ieroča masa, izmēri un balansējums ir pierastajās robežās. Ar tādu bisi, medijot nelielas distancēs, iespējams veikt arī mērķētu šāvienu līdz 150 metru attālumam – piemēram, pa medni, lapsu vai zaķi. Jāpiebilst, ka normāla garuma vitņu stobru, kura ārējais diametrs ir tikai 5 milimetri, ar parastajiem

panēmieniem un darbaldiem izgatavot nav iespējams. Šim mērķim Hoferam nācās izstrādāt pilnīgi jaunu tehnoloģiju un iekārtas.

Jāsaka – lauvvas tiesa no pasūtījuma izpildei vajadzīgā laika Hoferam pāiet tieši ieroča projektēšanai. Pārējais – tā izrotašanai...

Dīrers uz aizslēga plātnes

Tradicionālajiem augstākās klases austriešu ieročiem raksturīgi izteiksmīgi kokgriezumi uz laides, reljefs aizslēga kārbas gravējums un dārgmetāla inkrustācijas. Protams, klientam vienmēr ir taisnība, un tā tam būs būt mužīgi mužos. Ja nevajag – gravējumu nebūs. Ja vajag – būs reljefs gravējums un inkrustācijas, un ne tikai par tradicionālajām medību tēmām vien. Tā rīkojas arī Hofers, kurš savos darbos apspēlējis gan to, kā medijusi faraoni Senajā Ēģiptē, gan Āfrikas cilšu simbolu motivus un citas tēmas.

Tomēr istais Hofera trumpis ir pavisam cits. Viņa komanda strādā gravieri, kas pilnībā apguvuši itāliešu *bulino* gravējuma tehniku, kur meistars iztiek bez amurīna, strādā tikai ar gravējamo adatu, ar ko metālā iegravē līdz pat 8000 punktiņu un svitriņu dažādā dziļumā un blīvumā. Tas – viena kvadrātmilimetra!!! Četrdesmitkārtīgā stereomikroskopa palielinājuma! Sterilā vidē gluži ka

mikroprocesoru ražošanā! *Bulino* tehnika izpildīts gravējums, pateicoties gaismas staru lausanai, rada smalku gaismas pusēnu spēli, kuras dēļ attēls kļūst dinamisks. Atzistu, ka diez ko neorientējos ne mākslas vēsturē, ne citās tikpat smalkās īmesēs, taču, teiksim, Albrehta Dīrera gravīras reprodukciju. Kamēr īpašnieki nevēlēsies.

Varētu nodomāt, ka tādiem ieročiem istā vieta būtu nesašaujama stikla vitrīnās. Protams, daļa no tiem tieši tādas vietas arī nonāk, taču vairākums Hofera klientu tos veiksmīgi izmanto medībās. Galu galā tās nav nekādas greznumlietas, bet gan funkcionāli medību ieroči.

Protams, rodas jautājums – kāpēc man kaut kas tads vajadzīgs? Uz to var atbildēt dažādi. Racionāli to, iespējams, nemaz nevar un īstenībā arī nemaz nevajag izskaidrot. Tiesi tāpēc Pēteri Hoferu mēdz dēvēt par ieročbūves pēdējo romantiķi... Ne jau visu var izmērīt tikai ar racionālu prātu – kaut vai tādas nemateriālas vērtības kā apziņu, ka jums pieder kaut kas TADS, un iespēju nodot to mantojumā saviem mazbērniem. Protams, ir vēl viens īmesls, daudz prozaiskāks. Tas pats, kādēļ mākslas darbu un antikvāru priekšmetu cenas pasaulē ir saskrūvētas līdz debesīm. Investīcijas... Iespēja pasargāt savu naudu no inflācijas. Biznesa žurnālos ir pierādīts, ka augstākās klases pasaulslaveno ražotāju ieroču vērtība katru gadu pieaug par 15 – 20 %. Skaidrs, ka šāda ieroča glabātājs gluži tāpat kā kādas Pikaso gleznas īpašnieks inflāciju apspēlē vienos vārtos.

Un, lūdzu, nevajag šē minēt to teicienu par taukiem un ārdisanos. Tas te ir pagalam nevieta. Saprotais, ka absolūtais MMD lasītāju vairākums Hofera ieročus nopirkt nespēs un pat ne acis neredzēs. Taču arī Rembrants un Rafaēls savus šedevrus radīja pēc pasūtījuma nevis cēlas idejas vārdā. Un sabiedrībai joprojām ir svarīgi, ka tie pastāv. Arī ar Pētera Hofera ieročiem ir līdzīgi. Šedevri bez komentāriem. **A**

Rubenss, Rafaēls, Hofers...

Nemot vērā visu iepriekš minēto, šos ieročus var saukt par īpaši ekskluzīviem. Par augstāko klasi. Gadā Pētera Hofera darbnīcā atstāj tikai pieci līdz septiņi medību ieroči. Pats Hofers vienmēr pieturējies pie it kā pavisam nelōģiska uzskata – labāk izgatavot vienu superklases ieroci, ziedojot tam vairākus gadus, nekā "uzcept" desmit vienkārši augstākās klases ieročus par pieejamāku cenu. Taču šis nu ir tas gadījums, kad loģiskais saprāts nestrādā. Nav svarīgi, cik laika vajadzīgs šedevra radīšanai, svarīgs ir galarezultāts. Un vairākums Hofera klientu to pilnībā apzinās.

Arī cena, protams, ir atbilstoša. Minimālā pasūtījuma summa ir 25 000 eiro, vidēja – 50 līdz 75 tukstoši eiro, bet augstāka – nu... tik, cik esat gatavs maksāt. Un gaidīt pusotru, trīs vai piecus gadus līdz pasūtījuma izpildei. Nesen Hofers un viņa komanda pabeidza kādu superpasūtījumu – divstobru ekspresi, kuram deva vārdu "Saulriets Āfrikā". Pasūtījuma izpildei bija vajadzīgas 21 897 darba stundas jeb divpadsmit darba gadi! Rezultātā – vislielākā summa, kāda jebkad ir samaksāta par medību ieroci. To, kāds tas izskatās, nevar redzēt ne

▼ Šo 30.-06 kalibra ekspresi (ar maināmu stobru bloku 20/76 + 270 Win.) rotājošo gravējuma kvalitāte ir 8000 punkti vienā kvadrātmilimetrā. Gravēts vairāk nekā 8000 stundu.

▲ Tā – pateicoties smalkam un pacietīgam roku darbam, top ikviens Hofera ierocis.

▼ Arī šāds miniatūrs – pasaulē mazākais! – divstobru ekspresis, kas nebūt nav ekskluzīva spēļmantiņa, bet gan medībās praktiski lietojama šautene.

